

MEMÒRIA
DE L'ATENEU UNIVERSITARI SANT PACIÀ
CURS ACADÈMIC 2015-2016
(6 d'octubre de 2016)

1. La creació de l'Ateneu Universitari Sant Pacià

El curs acadèmic 2015-2016 ha estat el primer any de rodatge de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, després de ser erigit canònicament el dia 1 d'octubre de 2015 a la ciutat de Barcelona, per mitjà del Cardenal Giuseppe Versaldi, Prefecte de la Congregació per l'Educació Catòlica, vingut expressament des de Roma per tal de signar-ne públicament la constitució. La signatura del decret d'aquesta erecció canònica va tenir lloc en l'acte solemne de l'inici del proppassat curs acadèmic, on la professora de la Facultat de Filosofia de Catalunya, Dra. Sílvia Coll-Vinent va impartir la lliçó inaugural amb el títol «G. K. Chesterton i l'art de la polèmica. Contrasantit, sentit comú i imaginació». En el mateix acte, es va anunciar que era nomenat com a Rector de l'AUSP, el Dr. Armand Puig i Tàrrrech, fins aleshores Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya i Degà en funcions de la Facultat Antoni Gaudí.

Amb la creació de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, la Santa Seu va accedir d'aquesta manera a la petició efectuada pel Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe de Barcelona, Gran Cancellier de les tres facultats eclesiàstiques que ja existien en aquesta ciutat: la Facultat de Teologia de Catalunya (1968), la Facultat de Filosofia de Catalunya (1988) i la Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes (2014). Culminava així un procés de gairebé mig segle que ha dut a la creació d'una potent institució universitària dedicada exclusivament als estudis eclesiàstics i directament vinculada amb l'Església de Barcelona i, a través d'ella, amb la resta de diòcesis que tenen la seva seu a Catalunya. L'Ateneu agermana, doncs, tres facultats

orientades, respectivament, a l'estudi de la teologia, la filosofia i la humanística cristianes, i queda configurat com una institució universitària que promou la docència i la recerca sobre les àrees centrals del pensament cristià. D'altra banda, l'Ateneu Universitari Sant Pacià aixopluga, mitjançant la Facultat de Teologia, nou institucions més, que queden connectades estretament amb ell: l'Institut de Teologia Fonamental, l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca i els Instituts Superiors de Ciències Religioses de Barcelona, Girona, Lleida, Mallorca, Tarragona i Vic. L'Ateneu permet, doncs, articular una xarxa de dotze institucions eclesiàstiques, radicades a Catalunya i a les Illes Balears, que tenen naturalesa universitària: tres facultats, vuit instituts i un centre teològic. Totes elles han estat erigides per la Santa Seu, en depenen i es regeixen per la Constitució Apostòlica *Sapientia Christiana* (1980) i altres instruccions pontifícies. El nom d'Ateneu Universitari Sant Pacià remet al gran bisbe de Barcelona, pastor d'aquesta Església en la segona meitat del segle iv i un dels Pares de l'Església llatina, autor de diversos tractats teològics, constitueix un referent rellevant en la història eclesiàstica de Catalunya. Una frase que es troba en una de les seves cartes ha estat escollida com a lema de l'Ateneu: «quaecumque lingua a Deo inspirata». No hi ha llengua que Déu no inspiri, ni hi ha llenguatge que no expressi i condueixi a Aquell que és font de bellesa i de bé i que sosté el món i cada persona humana. Els llenguatges teològics, filosòfics i estètics són camins per arribar a Aquell que ha donat a la humanitat la capacitat de parlar i de comprendre, i de trobar-se amb la Paraula encarnada, el Crist Senyor.

2. Consolidació de les estructures acadèmiques i «personalia»

El curs 2015-2016 ha estat ric en esdeveniments relatius a l'estructura de l'Ateneu. En primer lloc, s'ha produït el nomenament de Mons. Joan Josep Omella i Omella com a nou Arquebisbe de Barcelona, en substitució del Cardenal Lluís Martínez Sistach, que havia promogut la creació de la Facultat Antoni Gaudí (2014) i l'erecció de l'Ateneu Sant Pacià (2015). El 26 de desembre el nou Gran Cancellier prenia possessió de l'arxidiòcesi i, per tant, de l'*honor et onus* de ser màxima autoritat de l'Ateneu. Adrecem el nostre agraïment al Sr. Cardenal per la seva visió de futur a l'hora de crear aquesta institució i pel seu constant compromís a favor d'un projecte major que implica les deu diòcesis catalanes, com va subratllar l'any passat el Cardenal Versaldi. Vam expressar públicament el nostre agraïment al Sr. Cardenal el dia 17 de desem-

bre en l'acte d'oferiment de la Miscel·lània d'homenatge, tal com indiquem més endavant en aquesta mateixa memòria, que és penyora del nostre reconeixement més cordial. D'altra banda, el nou Gran Cancellier ha entrat de mica en mica i amb pas ferm en la complexitat de l'Ateneu. En aquests mesos ha procurat d'enfortir, amb interès i gentilesa, una institució incipient que necessita ser acompanyada i sostinguda, i en aquesta tasca ha comptat amb la participació activa dels altres bisbes de les diòcesis catalanes. Agraïm al Sr. Arquebisbe la cura mostrada envers els temes relacionats amb l'Ateneu i el suport constant que li ha donat.

També el curs passat ha estat pròdig en nomenaments, en el marc de la implementació de les estructures de l'Ateneu i de les seves Facultats. Els bisbes diocesans de Catalunya van escollir el Dr. Jaume Pujol i Balcells, Arquebisbe de Tarragona i Primat, Vice-gran Cancellier de l'Ateneu. També van ser nomenats, el mes de novembre, els dos vicerectors de l'Ateneu, el Dr. Ramon Corts i Blay i el Dr. Santi Bueno i Salinas, i el seu secretari general, el Llic. Sergi Gordo i Rodríguez. Posteriorment, entre els mesos de febrer i març, van ser nomenats, després de la confecció de les preceptives ternes, el degà i el vicedegà de la Facultat Antoni Gaudí, el Dr. David Abadias i Aurín i el Dr. Joaquim Blas i Pastor. A començament de curs s'havien produït els nomenaments dels degans de Teologia, Dr. Joan Planellas i Barnosell, i de Filosofia, Dr. Jaume Aymar i Ragolta, amb els respectius vicedegans, Dr. Emili Marlés i Romeu i Dr. Carles Llinàs. La Facultat Antoni Gaudí procedí, pel seu costat, a l'elecció dels membres del seu primer Consell Permanent. D'aquesta manera quedava completat l'organigrama acadèmic bàsic de l'Ateneu. Mancava només posar en marxa el Consell de Direcció, que s'ha reunit tres vegades durant aquest any acadèmic. I manca encara la constitució del Senat Acadèmic, que es durà a terme en el curs acadèmic de 2016-2017.

Cal esmentar també que el dia 19 d'agost de 2016, la Congregació per a l'Educació Catòlica va aprovar la creació de la Càtedra de Teologia Pastoral *Arquebisbe Josep Pont i Gol*, a proposta dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense i prenent el relleu al *Centre d'Estudis Pastorals* de les diòcesis catalanes. La nova institució començarà les seves activitats el curs 2016-2017. El Dr. Daniel Palau i Valero, professor extraordinari de la Facultat de Teologia, ha estat nomenat director d'aquesta Càtedra.

D'altra banda, a començaments del curs 2015-2016 foren nomenats dos directors de centres vinculats a la Facultat de Teologia de Catalunya: el Dr. Joan Miquel Bravo i Alarcón com a director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Tarragona (INSAF), en substitució del Dtn. Antoni Pérez de Mendiguren, i el Dr. Marc Sureda Jubany com a director de l'Institut

Superior de Ciències Religioses de Vic (ISCRVic), en substitució de la Dra. Begonya Palau i Rigol. I, en aquest capítol de persones, esmentem encara tres nomenaments recents: En l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona (ISLB), centre incorporat a la Facultat de Teologia, el Dr. Jaume González Padrós ha arribat al final del sexenni com a director i ha estat substituït pel Dr. Gabriel Seguí i Trobat, professor de l'Institut i religions de la Congregació dels Sagrats Cors. El Llic. Bartomeu Villalonga i Moyà, Rector del Seminari Major de Mallorca, ha estat nomenat director del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca (CETEM), centre afiliat a la Facultat de Teologia de Catalunya des de l'any 1971; en aquest càrrec ha substituït al Dr. Francesc Ramis i Darder. Finalment, el Dr. Antoni Matabosch i Soler, després d'una llarga trajectòria com a director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB), ha estat substituït pel Llic. Ramon Batlle i Tomàs. El nostre agraïment a tots ells pel seu servei a les respectives institucions acadèmiques.

Per últim, cal fer extensiu l'agraïment a la Dra. M. Claustre Solé i Auguets, professora de Sagrada Escripura a la Facultat de Teologia, que deixa la docència després de més de vint anys de treball intens en l'ensenyament de l'Antic Testament. La Dra. Soler ha explicat els Salmes i els Llibres sapiencials amb competència i constància. Amb un estil didàctic arrelat a l'instrumental telemàtic, ha sabut implicar els alumnes en l'estudi de les matèries que impartia, combinant l'exegesi i l'actualització del text. Com a responsable del Campus virtual «Alexandria», ha procurat introduir en l'Ateneu el treball docent basat en les eines telemàtiques, tant a nivell de professors com d'alumnes. Particularment, cal esmentar la seva docència d'Introducció a l'Antic Testament, una matèria que ha marcat moltes fornades d'alumnes i els ha introduït en el gust per la paraula de Déu.

3. *Alumnat*

Presentem, tot seguit, les dades de l'alumnat de cada una de les Facultats Eclesiàstiques que constitueixen l'Ateneu Universitari Sant Pacià. Si comptem els alumnes que desitgen una graduació acadèmica, els extraordinaris i/o oients, s'arriba a un total de 2475 alumnes. Si hi afegim els qui esporàdicament participen a algun dels cursos, simposis i/o conferències impartides, s'arriba a un global de prop de 3000 alumnes que d'una forma o altra han participat en l'oferta de les diverses Facultats, els Instituts incorporats, el Centre Afiliat i els sis Instituts vinculats.

Pel que fa a la Facultat de Teologia de Catalunya, cal indicar en primer lloc, que durant el curs 2015-2016 ha experimentat un lleuger augment del nombre d'alumnes. Les xifres que segueixen immediatament inclouen els dos Instituts superiors Incorporats, l'Institut Superior de Litúrgia i l'Institut de Teologia Fonamental. L'augment més significatiu és el nombre dels 131 alumnes del Primer Cicle. En el segon cicle hi han participat 61 alumnes matriculats, i 7 en els cursos de doctorat. En altres activitats acadèmiques, hi ha hagut una matrícula de 19 alumnes en els Cursos d'Aprofundiment Bíblic, 31 en l'Escola de Llengües, 8 en el Curs d'Estudis Franciscans i 5 en el Seminari de Teologia dels escriptors prenicens. En relació a a les activitats no acadèmiques, el Curs de Formació Permanent ha tingut 75 alumnes a la seu de la Facultat i 80 alumnes a la seu de l'Institut de Teologia Fonamental. En el curs de preparació per al Ministeri ordenat hi han participat 6 alumnes, i 30 en el Curs d'Estiu. També cal afegir els 35 alumnes oients en els cursos de llicenciatura de l'Institut de Teologia Fonamental. En total, s'han matriculat en els diversos cursos 488 alumnes. Aquest nombre d'alumnes no inclou els del Centre Afiliat (Centre d'Estudis Teològics de Mallorca) i els sis Instituts Superiors de Ciències Religioses Vinculats (ISCR de Barcelona, ISCR de Tarragona, ISCR de Girona, ISCR de Lleida, ISCR de Mallorca, ISCR de Vic). En aquests centres, el número total d'alumnes arriba gairebé a 1700, que sumats als 488 alumnes de la Facultat, la xifra total de la Facultat de Teologia en els seus diversos centres suma un total aproximat de 2200 alumnes. Cal subratllar també la internacionalització progressiva de la nostra Facultat de Teologia pel que fa a la procedència dels alumnes. Aquest fet es manifesta principalment en l'alumnat de l'Institut Superior de Litúrgia. Heus ací les procedències dels 20 alumnes matriculats als cursos de llicenciatura en aquest Institut: Argentina (OFM cap), Burkina Faso, Colòmbia, Egipte, El Salvador, Índia (OCD), Mèxic, Madagascar (OFM), Moçambic, Panamà, Perú, Timor Oriental, i de les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa, Tortosa, Saragossa (CP).

Durant el curs 2015-2016 el nombre total d'alumnes matriculats a la Facultat de Filosofia de Catalunya ha estat de 228: 79 estudiants s'han matriculat per seguir estudis de Filosofia (23 al grau civil; 56 a l'eclesiàstic); 10 per al Màster en Recerca en Filosofia i Estudis Humanístics; 15 per al Doctorat civil en Filosofia i Humanitats; 10 per al Doctorat civil en Humanisme i Transcendència; 2 per al Doctorat eclesiàstic; 9 per al Diploma d'especialització en Gestió del Patrimoni Cultural Eclesiàstic; 15 alumnes s'han matriculat al curs intensiu d'estiu; 2 alumnes per a la Formació de Professorat de Secundària; i 80 alumnes s'han matriculat a les Aules Obertes. Del

que s'acaba d'exposar, podem remarcar especialment el Programa de Doctorat oficial organitzat conjuntament amb la *Facultad de Ciencias Humanas y Sociales de la Universidad Pontificia Comillas*, que ha arribat a la tercera edició (10 estudiants); en segon lloc, indicar que s'ha impartit la setena edició del Màster Oficial de Recerca en Filosofia i Estudis Humanístics (10 alumnes), i la quarta del Diploma d'especialització universitària en Gestió del Patrimoni Cultural Eclesiàstic, títol propi de la Universitat Ramon Llull (9 estudiants).

Les xifres de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes, han estat més mòdiques, per trobar-se en l'estadi inicial de la seva recent creació i pel fet que encara no han funcionat tots els cursos. En el primer cicle s'han matriculat 18 alumnes a primer curs, 13 alumnes a segon curs i 5 alumnes en el curs pont. Pel que fa al segon cicle, 11 alumnes han participat en el màster. Això fa un total de 47 alumnes que han participat durant aquest curs a la nova Facultat.

4. *Titulacions obtingudes*

Pel que fa als estudis de Batxillerat o Grau en Teologia, atorgats per la Facultat de Teologia de Catalunya, han obtingut el títol tretze alumnes, un dels quals al Centre d'Estudis Teològics de Mallorca, segons les dades a 30 de juny. Pel que fa a la Llicenciatura-Màster en Teologia, han estat quatre alumnes, dos dels quals a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona i un a l'Institut de Teologia Fonamental. Les tesines que corresponen a aquests darrers alumnes, han estat: *Departament de Teologia Sistemàtica*: Josep M. Novell Encinar, «Escatologia en Juan Luis Ruiz de la Peña» (Director: Dr. Josep Giménez Melià). *Institut Superior de Litúrgia de Barcelona (ISLB)*: Luis Alejandro Alméciga Tovar, «Los sacramentos durante la iniciación cristiana en el magisterio teológico, litúrgico y pastoral de Monseñor Pere Tena i Garriga» (Director: Dr. Jaume González Padrós); Judá José David García Avilés, «El año litúrgico en las homilias del beato Óscar Arnulfo Romero y Galdámez, arzobispo de San Salvador (1977-1980)» (Director: Dr. Gabriel Seguí i Trobat). *Institut de Teologia Fonamental (ITF)*: María Jesús Jerez Asensio, «La pobreza evangélica en el mundo de hoy» (Director: Dr. Xavier Alegre).

A la Facultat de Filosofia, quatre alumnes han estat titulats en el Màster en Recerca en Filosofia i Estudis Humanístics. I també quatre alumnes han obtingut la diplomatura d'especialització en gestió del patrimoni cultural eclesial.

En relació a les tesis doctorals, al llarg de l'any s'han defensat tres tesis a la seu de la Facultat de Teologia de Catalunya: Xavier Compte Valls, «La creació inculturada. El mètode de sant Tomàs» (Director: Dr. Salvador Pié-Ninot. Lectors: Dr. Emili Marlés i Dr. Peio Sánchez. Defensa: 12 de novembre de 2015); Manuel Mercadé i Melé, «La moral del Vaticà II proposada des de la perspectiva dels moralistes Vidal, López de Azpitarte i Mora» (Director: Dr. Manuel Claret i Nonell. Lectors: Dr. Joan Carrera i Dr. Antoni Nello. Defensa: 25 de febrer de 2016); Jordi Castellet i Sala, «Esperit, ànima i cos: antropologia primera triàdica seguint Michel Fromaget» (Director: Dr. Joan Planellas i Barnosell. Lectors: Dr. Xavier Morlans i Dr. Peio Sánchez. Defensa: 26 de maig de 2016).

D'altra banda, les sis tesis doctorals defensades a la Facultat de Filosofia de Catalunya, ho han estat per la via civil: Diego Malquori, «Expresar lo inexpressable. Tiempo y temporalidad en el arte contemporáneo» (Director: Dr. Ignasi Roviró. Defensa: 15 de desembre de 2015); José Carmona Sánchez, «Massimo Cacciari y la ontoteología» (Director: Dr. Carles Llinàs. Defensa: 15 de gener de 2016); Teresa Solà Simon, «El poder de l'art. L'art com hermenèutica i la llibertat de l'artista» (Director: Dr. Ignasi Roviró. Defensa: 18 de gener de 2016); Valentina Ambrosio, «Radici teologiche della metafisica di Xavier Zubiri» (Director: Dr. Carles Llinàs. Defensa: 20 de gener de 2016); Ester Busquets Alibés, «L'ètica del tenir cura en Lev Tostoi. Una aproximació a partir del relat "La mort d'Ivan Ilitx"» (Directors: Begoña Román i Sílvia Coll-Vinent. Defensa: 27 de gener de 2016); Ricard Casadesús Castro, «Creación y Evolución. Fundamentos para una filosofía de la creación evolutiva» (Director: Manuel García Doncel. Defensa: 3 de febrer de 2016).

5. *Activitats acadèmiques dels professors i projectes de recerca*

Pel que fa als diversos departaments de la Facultat de Teologia de Catalunya, s'han culminat els projectes de recerca dels últims dos cursos acadèmics: Per part del Departament de Teologia Sistemàtica, «L'Església, subjecte de la missió i la *forma Ecclesiae*» (director: Dr. Xavier Morlans); pel Departament de Sagrada Escripura, «Església i comunitat en els escrits bíblics i postbíblics» (director: Dr. Enric Cortès); pel Departament de Teologia Moral, «Aportacions del Concili Vaticà II la Teologia Moral» (Director: Dr. Gaspar Mora). També, han continuat els projectes de reflexió dels diversos Seminaris pertanyents a la Facultat de Teologia: Seminari de Teologia Medieval Catalana, Seminari de Teologia dels Escriptors pre-nicens, Seminari de Doctrina i Acció Social de

l'Església, Seminari de Teologia Pastoral, Seminari de Fe-Ciències, Seminari de l'Orient Cristià, Seminari de Teologia Espiritual. Sobre aquestes activitats, cal posar en relleu especialment la del Seminari de Teologia Medieval Catalana, on s'ha treballat la teologia del beat Ramon Llull, en motiu del 700 aniversari de la seva mort. Fruit d'aquest treball ha estat enguany la publicació a la *Revista Catalana de Teologia* de cinc articles sobre la temàtica, la majoria presentats com a ponències dels professors en el Seminari, enriquides pels mateixos debats interns. D'altra banda, cal fer esment del Seminari de Teologia Pastoral que durant el curs 2015-2016 ha acabat les seves activitats, donada la creació de la Càtedra de Teologia Pastoral en substitució del *Centre d'Estudis Pastoral*s de les diòcesis catalanes, com s'ha indicat abans. D'altra banda, han continuat els grups de reflexió, constituïts per professors de la Facultat de Teologia i professors d'altres institucions acadèmiques. Aquests grups són els següents: Teologia, Literatura i Arts; Teologia i Religions; Música i Transcendència; Teologia i Mitjans de Comunicació; Teologia i Pensament. Els professors de la Facultat de Teologia, a títol personal o en nom de la institució han participat en una munió d'activitats científiques, participant en cursos, congressos de teologia, simposis, ponències, tant a casa nostra com en altres ciutats europees i llatinoamericanes.

En relació a la Facultat de Filosofia de Catalunya, en la seva vessant civil, cal indicar que la Facultat ha superat el procés d'avaluació de l'activitat docent del professorat, a través del programa DOCENTIA —després de vuit anys d'implantació a la Universitat Ramon Llull— per part de l'Agència de Qualitat Universitària de Catalunya. Els treballs dels Departaments s'han realitzat en sessions d'estudi i diàleg filosòfic, a càrrec d'Antoni Bosch-Veciana, Carles Llinàs, Armando Pego, Miquel Ramon, Sílvia Coll-Vinent i Oriol Fernández. Segons les dades del GREC (programa informàtic d'actualització dels currículums dels professors), els professors de la Facultat s'han fet presents en 27 actes públics. Han participat en 4 projectes de recerca. Són 15 les intervencions en conferències, ponències o participacions en taules rodones. Han participat en 30 publicacions (entre llibres, monografies i articles de revistes) i han dirigit 40 tesis doctorals i treballs de recerca. Finalment, cal remarcar la coordinació del Dr. Armando Pego com a comissari de l'Any Llull de la URL i la seva participació en el volum *Ramon Llull, en les fronteres*, que aplega diverses contribucions de professors de la Facultat de Filosofia de Catalunya.

Pel que fa a la Facultat Antoni Gaudí, han realitzat el seu treball els dos departaments: Història de l'Església, que dirigeix el Dr. Ramon Corts i Arqueologia i Arts Cristianes, dirigit pel Dtdn. Robert Baró. Al llarg de l'any acadèmic, s'han anat reunint per a consolidar l'estructura de la Facultat, sobretot

pel que fa al segon cycle. A redós del Simposi sobre la resurrecció del curs anterior, el Seminari de cristianisme en el món tardoantic de la Tarraconense, integrat a la Facultat Antoni Gaudí, ha mantingut els contactes amb els professors de la Facultat de Teologia de la Universitat Catòlica de Lió i amb la Facultat de Teologia de l'Institut Catòlic de Tolosa. Al seu torn, el Departament d'Arqueologia i Arts Cristianes, ha preparat i portat a terme el simposi sobre la dualitat de baptisteris en les ciutats episcopals del cristianisme tardo antic, com s'exposarà més endavant. La flexibilitat estructural permet que molts especialistes de prestigi acceptin de col·laborar amb la Facultat Antoni Gaudí, i que el Màster o Llicència d'aquesta Facultat, en col·laboració amb la Facultat de Filosofia, sobre «Patrimoni històric i cultural de l'Església» hagi assolit uns estàndards excel·lents, gràcies a una participació docent externa altament especialitzada. Molts especialistes (un 80% de docents d'aquest Màster són professors convidats) s'han mostrat del tot receptius a col·laborar en una institució de l'Església catòlica com és el nostre Ateneu. Aquesta és una dada important, perquè constitueix un exemple concret del diàleg entre l'Església i el món de la cultura i de la Universitat.

6. Actes acadèmics

A banda de la inauguració oficial del curs ja esmentada en el primer punt, l'Ateneu Universitari Sant Pacià a través de les seves Facultats ha organitzat els actes acadèmics següents:

Presentació de l'encíclica *Laudato Si'* del Papa Francesc. Acte organitzat per l'AUSP i l'Arquebisbat de Barcelona. Intervencions: Dr. Emili Marlés (FTC), Dr. Miquel Ramon Fuentes (FFC), Dr. Lluç Torcal (FHEAG). Presentació i cloenda a càrrec del Cardenal Lluís Martínez Sistach. Dimecres, 16 de setembre de 2015, 19,30 h (Aula Magna).

Commemoració del 50è Aniversari del Decret *Perfectae Caritatis*, del Concili Vaticà II, sobre la Renovació de la Vida Religiosa. Coorganitzat per l'AUSP i la Unió de Religiosos de Catalunya. Intervencions: *Salutació* del P. Màxim Muñoz Duran, CMF, President de l'URC; *Conferència* «La dimensió profètica de la Vida Consagrada», a càrrec de l'Arquebisbe José Rodríguez Carballo, OFM, Secretari de la Congregació per als Instituts de Vida Consagrada i Societats de Vida Apostòlica; *Cloenda* a càrrec del Cardenal Lluís Martínez Sistach. Dijous, 29 d'octubre de 2015, 19.00 h (Aula Magna).

Commemoració del 50è aniversari de la Constitució dogmàtica *Dei Verbum*. Intervencions: Dr. Enric Cortès, professor de la FTC: «La importància de

la *DV* per als estudis bíblics»; Dr. Salvador Pié-Ninot, professor de la FTC: «La importància de la *DV* per a la teologia»; Dr. Joan Planellas, degà de la FTC; Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP i autor del llibre *Teologia de la Paraula a la llum de la «Dei Verbum»* (Col·lectània Sant Pacià 112). Dimecres, 11 de novembre de 2015, 12,00 h (Aula Magna).

Commemoració del 50è aniversari del Decret *Ad Gentes*, del Concili Vaticà II, sobre l'activitat missionera de l'Església. Intervencions: Dr. Joan Planellas, professor i degà de la FTC: «La teologia de la missió»; Dr. Daniel Palau, professor de la FTC: «La pastoral de la missió»; P. José Luis Román, MCCJ, Delegació diocesana de Missions: «Els missioners i la missió. Nous paradigmes. Dimecres, 9 de desembre de 2015, 12,00 h (Aula Magna).

Lectures de l'Encíclica *Laudato Si'*. Acte coorganitzat per l'AUSP i el Club de Roma, en col·laboració amb l'Obra Social "la Caixa". *Presentació* a càrrec del Sr. Jaume Lanaspà, president de la Oficina del Club de Roma a Barcelona, i del Dr. Armand Puig, rector de l'AUSP; *Lectura ètico-espiritual* de l'Encíclica, a càrrec de l'Arquebisbe Mons. Vincenzo Paglia (Ciutat del Vaticà); *Lectura socio-econòmica*, a càrrec del Dr. Manuel Castells (Berkeley); *Lectura socio-ecològica*, a càrrec del Sr. Ramon Folch (Barcelona); *Debat moderat* pel Sr. Luis Reales. Dimecres, 16 de desembre de 2015, 18,00 h (Palau Macaya, Barcelona).

Presentació de la Carta Pastoral *Evangelitzats per la litúrgia, enviats a renovar el món amb misericòrdia*. Acte coorganitzat per la Conferència Episcopal Tarraconense i l'AUSP. Intervencions: Dr. Jaume González Padrós, director de l'ISLB; Dr. Joan Planellas Barnosell, degà de la FTC; Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP, i Mons. Joan Enric Vives i Sicília, arquebisbe d'Urgell, secretari de la CET i president de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia (CIL). Dijous, 17 de desembre de 2015, 13,00 h (Aula Magna).

Acte acadèmic d'ofertament del volum «*Pastura les meves ovelles*» (*Jn 21,16*). *Miscel·lània d'homenatge al cardenal Lluís Martínez Sistach*. Intervencions: *Salutació* a càrrec del Dr. Jaume Aymar, degà de la FFC, i del Dr. Joan Planellas, degà de la FTC; *Semblança biogràfica* a càrrec del Dr. Santiago Bueno, vicerector de l'AUSP; *Continguts de la Miscel·lània* a càrrec del Dr. Ramon Corts, vicerector de l'AUSP; *Parlament* del Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP; *Parlament* de Mons. Jaume Pujol, vice gran canceller de l'AUSP; *Paraules finals* a càrrec del Cardenal Lluís Martínez Sistach, gran canceller de l'AUSP. Dijous, 17 de desembre de 2015, 19,00 h (Aula Magna).

Presentació de l'Exhortació Apostòlica Postsinodal *Amoris Laetitia*. Coorganitzat amb l'Arquebisbat de Barcelona. Intervencions: Dr. Carles Pérez-Tesator, director de l'Institut Universitari de Salut Mental Vidal i Barraquer (URL);

Dr. Manuel Claret, professor de Teologia Moral (AUSP) i delegat de Pastoral Familiar (ArqBcn); Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP; Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona; Mons. Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i gran canceller de l'AUSP. Dimecres, 13 d'abril de 2016, 18.00 h (Aula Magna).

Sessió acadèmica d'Homenatge al Beat Ramon Llull en el VII Centenari de la seva mort (1316-2016). Intervencions: «La història personal i col·lectiva del Beat Ramon Llull», Dr. Josep Perarnau, AUSP (FTC); «L'Art com a mitjà de descoberta de la veritat», Dr. Carles Llinàs, AUSP (FFC); «La teologia del Beat Ramon Llull, al servei de la missió», Dr. Jordi Gayà, AUSP (ISUCIR); «Llull, pioner en l'ús escrit de la llengua catalana. L'expressió literària», Dra. Lola Badia, UB; «La santedat del Beat Ramon Llull en l'art i la pietat popular», Dra. Miquela Sacarés, UIB; «El procés vers el reconeixement de les virtuts del Beat», Dr. Gabriel Ramis, postulant de la causa; «L'actualitat de la figura del Beat Ramon Llull», Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP; Intervenció de Mons. Xavier Salinas, bisbe de Mallorca; Paraules conclusives de Mons. Joan Josep Omella, gran canceller de l'AUSP. Dilluns, 25 d'abril de 2016, 19.00 h (Aula Magna).

D'altra banda, dins del cicle «Els dimecres, a la quarta hora» (12,10 h.), al llarg del curs acadèmic han tingut lloc les conferències o actes acadèmics següents: «Art contemporani i pastoral. Per què el MACBA és com un confessionalari?»: Dr. Emili Marlés, professor i vicedegà de la FTC; presentació a càrrec de la Dra. Rosa Ribas, professora d'Art modern i contemporani de la FHEAG (7 d'octubre); «El Sínode de la Família. Aportacions i balanç final»: Dr. Gaspar Mora, professor de la FTC (28 d'octubre); «Ser güelf avui? Apunts sobre estètica, teologia i política»: Dr. Armando Pego, professor de la FFC, i Dr. Jaume González Padrós, professor de la FTC (18 de novembre); «Ramon Llull. Les filosofies del lul·lisme i llur evolució»: Dr. Agustí Boadas, professor de la FFC (Acte organitzat per la FFC-URL, amb motiu de la festivitat del Festivitat del Beat Ramon Llull, patró de la URL (25 de novembre, Aula Magna); «Graham Greene i els escriptors catòlics francesos»: Dra. Sílvia Coll-Vinent, professora de la FFC, i Dr. Salvador Bruna (13 de gener); «L'Any Llull. Obra i posteritat del mestre Ramon»: Dr. Joan Santanach, professor de la Universitat de Barcelona i Comissionat de l'Any Llull (24 de febrer, Aula Magna); «La normalització de la violència. Teoria sobre l'exercici del poder: el sicari»: Dr. Ricard Barba, prevere, filòsof i expert en el món sicarial (2 de març); «Què vol dir que Déu es revela. Les respostes de les grans religions». Presentació del llibre *A la recerca de la llum. Revelació i religions* (Col·lectània Sant Pacià 111); llibre en col·laboració, fruit del treball del grup de reflexió

sobre Teologia i religions, coordinat pel Dr. Xavier Morlans (FTC). Intervencions: Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP, Dr. Xavier Morlans, Dr. Antoni Prevosti, Dr. Xavier Marín i Dr. Francesc Torralba (coautors del llibre) (6 d'abril, Aula Magna). «L'Ateneu Universitari Sant Pacià. Present i futur d'una jove institució»: Dr. Armand Puig i Tàrrach, rector de l'AUSP (20 d'abril, Aula Magna); «Els anys romans de Pere Tena al servei de la litúrgia»: Dr. Corrado Maggioni, SMM, sotsecretari de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments (Acte organitzat per l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona (AUSP) i el Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, en el marc de la Jornada d'estudi «Pere Tena, teòleg i pedagog de la litúrgia») (4 de maig, Aula Magna); «Una teologia de l'amistat»: Dr. José Tolentino Mendonça, professor de la Universitat Catòlica Portuguesa (18 de maig, Aula Magna); «L'ecumenisme apostòlic. El trobament de Francesc i Kiril»: Dr. David Abadías, degà de la FHEAG, i Dr. Daniel Palau, professor de la FTC (25 de maig, Aula I).

En el marc del XXXIV Congrés Internacional sobre la Cartoixa, celebrat a l'Aula Magna del Seminari del 29 al 31 d'octubre, el professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya, Dr. Armando Pego, hi va participar amb la ponència: «La cartoixa en la literatura europea moderna» i el doctorand Joan Cabó, amb «Música i silenci. El cant en l'orde de la cartoixa».

Organitzada per l'Institut Emmanuel Mounier de Catalunya, amb la col·laboració de la Facultat de Filosofia, el 21 de gener va tenir lloc la conferència «L'Europa jurídica i la vessant humana», a càrrec de Joan Lluís Pérez Francesch i de Josep M. de Dios Marcer.

Finalment, en col·laboració amb la Família Franciscana de Catalunya, va tenir lloc aquesta conferència: «La presència franciscana a Terra Santa. Història i situació actual», a càrrec de Fr. Artemio Vítores González, OFM, ex-Vicari de la Custòdia de Terra Santa. Presentació a càrrec del Dr. Joan Planellas, Degà de la FTC. Dimecres, 3 de febrer de 2016, 19,30 h (Aula Sant Jordi).

7. Presentació de llibres

Al llarg de l'any acadèmic, s'han presentat aquests llibres:

El 18 de novembre es va presentar el llibre del professor Armando Pego (FFC), *Ser güelfo hoy. Apuntes sobre estética, teología y política*, a càrrec del professor Jaume González Padrós (FTC), amb la participació del Dr. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya, i del mateix autor.

El 13 de gener es va presentar a la Facultat de Filosofia el volum de la col·lecció Cristianisme i cultura, *Graham Greene i els escriptors catòlics francesos*, de Salvador Bruna Reverter, guanyador del XXIV Premi Joan Maragall (2014), a càrrec de Jaume Aymar, Sílvia Coll-Vinent i el mateix autor.

El 6 d'abril es va presentar a l'Aula Magna el llibre *A la recerca de la llum. Revelació i religions* (Col·lectània Sant Pacià 111, de la FTC); llibre en col·laboració, fruit del treball del grup de reflexió de la FTC sobre Teologia i religions, coordinat pel Dr. Xavier Morlans (FTC). Intervencions del Dr. Armand Puig i Tàrrach (rector de l'AUSP, coautor del llibre), i dels professors, també coautors: Dr. Xavier Morlans, Dr. Antoni Prevosti, Dr. Xavier Marín i Dr. Francesc Torralba.

8. *Simposis, jornades i cursos d'estiu*

Passem ara a fer memòria del IV Simposi internacional sobre el Concili Vaticà II: «L'Església del diàleg i del servei», que va tenir lloc els dies 2 i 3 desembre 2015. Era el quart i darrer simposi per a commemorar l'esdeveniment del Concili Vaticà II en motiu del seu cinquantè aniversari, organitzat per la Facultat de Teologia de Catalunya, en col·laboració amb l'Arquebisbat de Barcelona i amb el suport del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya (Direcció General d'Afers Religiosos). Amb aquest simposi s'ha tancat la intensa commemoració dels cinquanta anys del Concili Vaticà II (1962-1965). La nostra Facultat de Teologia ha dedicat fins a quatre simposis, un per any, a rememorar l'efemèride conciliar. El resultat final i tangible són més de quaranta articles publicats en quatre números de la *Revista Catalana de Teologia*, mitjançant els quals es poden resseguir les grans aportacions dels documents conciliaris. Aquests són els títols dels quatre Simposis: «La Paraula, revelació de Déu en Crist» (2012), «L'Església del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant, signe i instrument de la reconciliació» (2013), «L'Església, misteri de comunió i missió» (2014) i, com s'ha dit, el darrer, «L'Església del diàleg i del servei» (2015). En aquest últim, celebrat ja en ple Any Jubilar de la Misericòrdia, precisament per a commemorar l'aniversari conciliar, van tenir lloc les següents ponències: *La «Paraula s'ha fet diàleg»*, Mons. Agustí Cortés (bisbe de Sant Feliu de Llobregat); «*Creació i nova creació*», Emili Marlés (Barcelona); «*Una Església pobra i per als pobres. Del Concili Vaticà II al papa Francesc*», Joan Planellas (Barcelona); «*L'Església, arrelada en la història humana. Els signes dels temps*», Gaspar Mora (Barcelona); «*La dignitat de la persona humana. El debat antropolò-*

gic», Miguel García Baró (Comillas, Madrid); «La civilització de la pau i la convivència», Eduard Ibàñez (Barcelona); «Una economía equitativa», Alfredo Pastor (Barcelona); «Una política de participació al servei de tots», Mario Giro (Roma); «Cultura i cultures en un món global», Francesc Torralba (Barcelona); «La família i l'educació», Francesc Riu (Barcelona); «Els mitjans de comunicació: d'una visió comunicativa instrumental en «Inter mirifica» a la comunicació de proximitat del papa Francesc», Mons. Dario E. Viganò (Roma). Presentació i cloenda: cardenal Lluís Martínez Sistach, Aula Magna.

Els dies 26 i 27 de maig va tenir lloc a la Facultat d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí, un simposi internacional d'Arqueologia Cristiana que va reunir especialistes molt destacats en la matèria, sobretot en l'estudi dels antics baptisteris paleocristians. La ponència inaugural va anar a càrrec d'Olof Brandt, professor del Pontificio Istituto di Archeologia Cristiana (PIAC, Roma), amb el títol: «Baptisteris paleocristians a Itàlia: Monumentalitat per a la ciutat episcopal». A continuació Albert Viciano de la FHEAG va aportar una nota teològica amb l'anàlisi de les controvèrsies entre donatistes i arrianistes al segle iv. La tercera intervenció va estar dedicada a Ravenna, ciutat emblemàtica pel que fa a la dualitat de baptisteris —interpretats com un d'arrià i un de catòlic—, que va ser presentada per Giovanni Gardini, membre de l'Ufficio per la Pastorale della Cultura, de la Diòcesis de Ravenna-Cervia. El contrapunt del matí el va posar Daniela Castagna amb la ciutat de Màntua amb les novetats arqueològiques identificades per la Società Archeologica di Mantova d'edificis octogonals que poden posar-se en relació amb els models arquitectònics baptismals. A la tarda d'aquest primer dia del simposi, la sessió va comptar amb dues ponències. La primera, presentada pel professor François Baratte, de la Universitat de París-Sorbona, que ens va fer dirigir la mirada a les ciutats romanes del nord d'Àfrica amb el títol: «La dualitat de baptisteris en l'Àfrica romana i bizantina». La segona intervenció va ser la de la ciutat amfitriona, a càrrec de Júlia Beltran de Heredia (FHEAG – Museu d'Història de Barcelona) que va presentar les novetats dels descobriments de la basílica dels sants màrtirs Just i Pastor i la hipòtesi de l'existència de dos baptisteris, un d'arrià i un de catòlic, en la *Barcinona* visigoda. Aquesta ponència es va veure completada per una visita a les excavacions d'aquesta església explicada in situ per la mateixa Júlia Beltran. L'endemà, la sessió matinal va comptar amb tres ponències. La primera, dedicada a Aosta, l'Augusta Pretoria dels romans, per Renato Perinetti, membre de *Beni Culturali della Regione Autonoma Valle d'Aosta*. Perinetti va explicar les restes arqueològiques de l'antiga catedral on van ser trobats dos baptisteris de la mateixa època. Mèrtola va ser el centre d'atenció

de la segona intervenció a càrrec de Virgilio Lopes (Campo Arqueológico de Mértola, CAM), ciutat que va rebre el premi de les Pontífiques Acadèmies lliurat pel papa Francesc l'any 2015. Mértola presenta dos baptisteris monumentals molt interessants, tot i que, en un d'ells la presència de les restes islàmiques que se li sobreposen fan difícil d'interpretar el seu context. El tema de la darrera ponència del matí, sobre arqueologia i litúrgia, va ser presentat per Cristina Godoy (FHEAG) amb el títol: «Els ritus baptismals en l'antiguitat tardana: una lectura arqueològica des dels textos escrits». En ell es va proposar una lectura de les restes arqueològiques baptismals a la llum dels textos patrístics, conciliaris i litúrgics. La tarda del dia 27 de maig va comptar amb l'arqueòleg, Charles Bonnet de la Universitat de Ginebra (Suïssa) qui va exposar la darrera ponència del simposi, dedicada a la ciutat de Ginebra. La seva catedral tardoantiga presenta dos baptisteris amb una curiosa disposició que el professor Bonnet interpreta com unes instal·lacions per a la funció del lavatori de peus, ritu aquest propi de Milà i de la seva àrea d'influència litúrgica, entre la qual es troba Ginebra. Per acabar, la professora Júlia Beltran va oferir una visita guiada als participants en el simposi, a través de les restes del subsòl de la plaça del Rei al Museu d'Història de Barcelona, on es troben les restes del primer grup episcopal amb el seu monumental baptisteri. Aquesta visita va completar la realitzada el dia anterior a les restes conservades a la basílica dels sants màrtirs Just i Pastor, i va permetre als congressistes conèixer els dos baptisteris barcelonins d'època visigoda.

Les IX Jornades d'Ètica i Món Contemporani portaven enguany aquest títol: «Una nova economia, més enllà e l'oferta i la demanda». Organitzades pel Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (SEDASE) del Departament de Teologia Moral de la FTC, amb el suport de la Fundació Dr. Albert Bonet i del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya (Direcció General d'Afers Religiosos). Presentació de les Jornades a càrrec del Dr. Antoni Babra. Ponències: «Presentació i valoració de les economies emergents», Dr. Ignasi Farreres, president del Centre d'Estudis Econòmics i Socials; «Economia altruista», Dr. Enrique Lluch Frechina, director del Departament d'Economia i Empresa de la Universitat CEU Cardenal Herrera (València); «Economia de comunió», Sr. Josep M. Amorós, empresari; «Economia del bé comú», Dra. Mercè Carreras Solanas, professora de la Facultat d'Economia i Empresa (UB). Diàleg: Moderador: Llic. Domènec Valls (FTC). Cloenda de les Jornades, Dr. Joan Planellas, degà de la FTC.

Mereix un relleu especial la Jornada Acadèmica en motiu de la festa de Sant Pacià, patró de l'AUSP, i Dia de les Facultats: Jornada de les Facultats

de Teologia, Filosofia i Antoni Gaudí. Va tenir lloc el 9 març 2016, coincidint amb el santoral. Sessió acadèmica commemorativa: «Parlament introductori», a càrrec del Dr. Armand Puig i Tàrrrech, rector de l'AUSP; Conferència del Prof. Joan Torra, patròleg: «Pacià de Barcelona, bisbe i escriptor cristià» (Aula Magna, 9,30-10,45 h). Refrigeri (Claustre central, 10,45 h). Visita a les excavacions de la basílica dels sants màrtirs Just i Pastor (11,40 h). Pregària de l'Hora sexta davant les relíquies de Sant Pacià, bisbe de Barcelona i Pare de l'Església, presidida per Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona.

Enguany, la Jornada preparada per l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, va tenir un to emotiu i de reconeixement agraït per la ingent tasca portada a terme pel bisbe Pere Tena. El títol de la jornada va ser: «Pere Tena, teòleg i pedagog de la Litúrgia». Organitzada per l'ISLB i el Centre de Pastoral Litúrgica (CPL). Presentació de la Jornada a càrrec del Dr. Jaume González Padrós, director de l'ISLB. Ponències: Dr. Joan Josep Moré, SDB, professor de l'ISLB: «Pere Tena, teòleg de la litúrgia»; Dr. Gabriel Ramis, professor de l'ISLB: «L'aportació del bisbe Tena a la teologia litúrgica»; Dr. Corrado Maggioni, SMM, subsecretari de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments: «Els anys romans de Pere Tena al servei de la litúrgia». Conclusió. L'acte comptà amb la presència de l'arquebisbe emèrit de Barcelona, Cardenal Lluís Martínez Sistach, l'arquebisbe d'Urgell Mons. Joan-Enric Vives, i el bisbe emèrit de Solsona Mons. Jaume Traserra. 4 de maig de 2016, 10,00-13,30 h (Aula Magna).

La Jornada Acadèmica sobre l'Evangeli de Joan, organitzada pel Departament de Sagrada Escripura de la FTC, amb el suport de la Direcció General d'Afers Religiosos, va tenir lloc el 12 de maig de 2016. Intervencions: presentació de la Jornada, Dr. Armand Puig i Tàrrrech, rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP) i Dr. Marcos Aceituno, cap del departament de Sagrada Escripura de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC). Ponències: «Relació del IV Evangeli i els evangelis sinòptics» i «Interpretació joànica de la figura de Jesús», Dr. Jean Zumstein, professor emèrit de la Facultat de Teologia de la Universitat de Zúrich (Suïssa); «L'Evangeli de Joan i el seu entorn», Dr. Josep-Oriol Tuñí, professor emèrit de la FTC; «Lectura litúrgica i eclesial del IV Evangeli», Dr. Jordi Latorre, professor de la FTC (Aula Magna).

Les Jornades d'Estudis Franciscans «Franciscanisme en la Història» (17 juny 2016), coorganitzades per la Família Franciscana de Catalunya i la FTC, van aportar aquestes ponències: «Pedro de Alcántara en los escritos de santa Teresa de Jesús», Julio Herranz; «Lectors de Ramon Llull a Mallorca, València

i Catalunya (s. XIV-XV)», Francesc Tous; «La belleza: aproximación teológico-franciscana», Juan Antonio Adánez; «Creure sense pertànyer? Tu digues a què pertany i jo et diré en què creus», Eduard Rey.

Curs d'Estiu 2016 de la Facultat de Teologia de Catalunya portava enguany aquest títol: «La renovació eclesial del Papa Francesc: Misericòrdia, ecologia i família» (30 de juny, 1 i 2 de juliol). Dijous 30 de juny: «Una nova fase en la recepció del Concili Vaticà II», Salvador Pié, professor de la FTC; «Una Església samaritana i misericordiosa», Joan Planellas, professor de la FTC; Taula rodona: «Emergències en la salut ecològica del planeta», participants: Quitèria Guirado (ACO), Joan Salabert (Ecologistes de Catalunya), Eduard Ibàñez (Justícia i Pau, Barcelona), Moderadora: Mercè Solé (Pastoral Obrera, Sant Feliu de Llobregat). Recital de poemes de David Jou: Caos, cosmos i fe. Carme Canet, actriu i periodista i Alina Gurgu, viola. Divendres 1 de juliol: «Laudato si': Presentació de les línies mestres de l'Exhortació», Joan Costa, professor de la FTC; «Una aproximació científica a la creació a propòsit de Laudato si'», Miquel Ramon, professor de la FTC; Taula Rodona: «Emergències en l'àmbit de la família i el seu entorn», Participen: Magda Blanco i Lluís Campdepedrós (Encontres Matrimonials), Gemma Tèllez (infermera, Centre d'Emergències Mèdiques de Catalunya), Cristina Calvet (advocada). Moderador: Xavier Morlans, professor de la FTC. Cinefòrum: «Gett: el divorci de Viviane Amsalen», dirigida per Ronit i Shlomi Elkabetz (2015), subtítulada en castellà. Presenta i modera: Peio Sánchez, professor de la FTC. Dissabte 2 de juliol: «Amoris Laetitia: Presentació de les línies mestres de l'Exhortació», Domènec Valls, professor de la FTC; «El capítol vuitè d'*Amoris Laetitia*: Les anomenades situacions "irregulars"», Gaspar Mora, professor de la FTC.

Finalment, en el marc de la 20a edició de la Universitat d'Estiu Ramon Llull, la Facultat de Filosofia de Catalunya va oferir el curs intensiu «Frases, navegants i prínceps: sis segles d'història a Sant Jeroni de la Murtra» (del 4 al 8 de juliol de 2016), que va reunir les aportacions de professors i investigadors del grup de recerca de Simbologia i patrimoni en l'art occidental, amb motiu del sisè centenari de la fundació del monestir.

9. Publicacions

Comencem indicant les publicacions pròpies de la Facultat de Teologia de Catalunya:

Durant el curs acadèmic 2015-2016 s'han publicat dos números de la *Revista Catalana de Teologia*: 40/2 (2015) i el 41/1 (2016).

Pel que fa a la Col·lectània Sant Pacià, s'han publicat els números següents: Núm. 37 b: Lluís MARTÍNEZ SISTACH, *Les associacions de fidels* (6a edició ampliada) (2016). Núm. 111: Xavier MORLANS (Coord.), *A la recerca de la llum. Revelació i religions* (2015). Núm. 112: Armand PUIG i TARRECH, *Teologia de la Paraula. A la llum de la Dei Verbum* (2015). Núm. 113: FRANCISCO JOSÉ GÉNOVA OMEDES, *Anne Foerst. Dimensió religiosa de la búsqueda de inteligencia artificial* (2016).

De la Col·lecció «Studia, Textus, Subsidia», s'ha publicat un volum: Núm. 14: Ramon CORTS i BLAI, *Regests de la Documentació del segle XIX sobre Catalunya i la Santa Seu conservada a l'Arxiu Secret Vaticà I a la Secretaria d'Estat. III Fons de la Secretaria d'Estat (1877-1899)* (2015).

D'altra banda, s'ha acabat la sèrie pròpia «Clàssics Cristians del Segle XX» amb la publicació de tres volums: Núm. 18: Rudolf BULTMANN, *El cristianisme dels orígens*. Núm. 19: Serguei BULGÀKOV, *L'Ortodòxia*. Núm. 20: Dumitru STANILOAE, *Jesucrist, llum del món i divinitzador de l'home*. Cal agrair especialment al director d'aquesta col·lecció, el Dr. Sebastià Janeras, la cura que n'ha tingut, el seu bon fer i l'ingent treball esmerçat.

Pel que fa a la col·lecció «Qüestions Teològiques», durant el curs acadèmic 2015-2016, s'han publicat cinc volums: Núm. 17: *La pau. Clam i exigències del nostre temps*. Jornades d'Ètica i món contemporani (14-15 febrer 2011). Núm. 18: *La doctrina social de l'Església i el papa Francesc. Ser cristians i ciutadans en temps de crisi*. Jornades d'Ètica i món contemporani (10-11 febrer 2014). Núm. 19: *Els signes dels temps, petjada i desafiament de l'Esperit Sant*. Núm. 20: *Francesc d'Assís a Catalunya*. XXIV Jornades d'Estudis Franciscans (20-21 juny 2014). Núm. 21: *Estils franciscans ara i aquí. En l'any de la Vida Religiosa*. XXV Jornades d'Estudis Franciscans (19-20 juny 2015).

Pel que fa a l'Institut de Teologia Fonamental (ITF), incorporat a la FTC, durant el curs s'han publicat dos volums de *Actualidad Bibliográfica*, i quatre volums de *Selecciones de Teología*.

En relació a la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes, durant el curs acadèmic de 2015-2016 s'han publicat tres llibres: David ABADÍAS, *Breu història de l'Església a l'Edat Mitjana*, Barcelona: FHEAG – FTC 2015; ID., *Los teólogos españoles en el reino de Maria I Tudor de Inglaterra: la influencia de cuatro teólogos españoles en el reino de Maria I Tudor de Inglaterra (1553-1558): fray Bartolomé de Carranza, fray Alonso de Castro, fray Bernardo de Fresneda y fray Pedro de Soto*, Barcelona: FHEAG – FTC 2015; Rosa RIBAS, *La façana de la Passió de la basílica de la Sagrada Família. El projecte de Gaudí*, Barcelona: FHEAG – FTC 2015.

Pel que fa a la Facultat de Filosofia de Catalunya – Universitat Ramon Llull, s'han publicat dos nous números de la revista *Comprendre* i un de la

revista digital *Lletres de Filosofia i Humanitats*. Pel que fa als llibres cal esmentar el de Francesc TORRALBA ROSSELLÓ, *Alteritat, abisme i paradoxa*. José María Valverde, *lector de Kier-kegaard*, Barcelona FFC-URL 2015.

Finalment, l'Ateneu Universitari Sant Pacià, com s'ha indicat anteriorment, ha tingut el goig de publicar «*Pastura les meves ovelles*». *Miscel·lània d'homenatge al cardenal Lluís Martínez Sistach*, Barcelona: AUSP – FTC 2015.